

Dia Escolar de la No-violència i la Pau

Francisco Barea Durán

**Mestre del CEIP Malala de Mairena del Aljarafe
i expert en Aprenentatge Servei**

«Amor universal, no-violència i pau. L'amor universal és millor que l'egoisme, la no-violència és millor que la violència i la pau és millor que la guerra». Aquest és el lema del Dia Escolar de la No-violència i la Pau.

Des de 1964, per commemorar la mort de Ghandi, se celebra cada 30 de gener el Dia Escolar de la No-Violència i la Pau. En aquesta data es recorda la necessitat de l'educació per a la tolerància, la solidaritat, el respecte als drets humans, la no-violència i la pau.

Quan celebrem aquest dia a l'escola, potser no som del tot conscients de la importància de generar als centres una dinàmica vigorosa contra l'ètica de l'odi i a favor de l'empatia. No com una celebració aïllada, sinó com la culminació d'una manera de ser de la comunitat educativa.

Actualment tenim un problema greu de convivència als nostres centres educatius: l'assetjament escolar.

L'assetjament escolar s'origina per la falta d'empatia i per la normalització de la violència com a forma de relació. Mirar l'altre sense reconèixer-lo com a persona és l'espoleta que fa sorgir les situacions d'assetjament, el beuratge que transforma alguns infants en monstres per a altres infants als centres educatius.

Per lluitar contra aquest fenomen és necessari crear una cultura de pau i no-violència present en la nostra manera de relacionar-nos amb el món i amb nosaltres mateixos. El dia a dia de l'escola s'ha de regir pels valors de l'acceptació i del diàleg.

Hi ha moltes teories explicatives sobre les causes de l'assetjament escolar, però totes tenen en comú la incapacitat de la persona agressora per acceptar la persona assetjada. Per tant, és molt important buscar espais d'aprenentatge de convivència. Però aquests espais d'aprenentatge no poden ser espais externs al currículum, perquè correm el risc de no deixar lloc a l'aprenentatge de la convivència en la vida diària. La inclusió de la convivència en el currículum és el gran repte de l'educació del nostre temps.

Una manera meravellosa de crear contextos educatius de convivència és l'Aprenentatge Servei, que no és altra cosa que aprendre fent un servei a la comunitat. L'Aprenentatge Servei ens obliga, en primer lloc, a mirar la realitat que ens envolta. En segon lloc, ens fa reflexionar sobre aquesta realitat i ens força a posicionar-nos, veure l'«altre», al no jo. Finalment, ens convida a comprometre'ns, a canviar aquesta realitat, a millorar-la. Aquest camí implica un determinat tipus de mirada que porta amb si el respecte a altres persones i impedeix considerar-les com a éssers inferiors.

Necessitem propostes d'aprenentatge significatives per a l'alumnat, que s'ha de veure amb poder de millorar el món que l'envolta. És fonamental començar analitzant per què passen les coses i quines conseqüències provoquen. El món que els envolta està ple de situacions d'injustícia i necessitats en què poden participar, però han de començar analitzant aquesta realitat. Això és imprescindible per posar-los en una posició des d'on poder veure els seus semblants amb una altra òptica i així poder entrenar l'empatia.

Una vegada analitzada la realitat, la convivència necessita reflexió sobre els fets que esdevenen. És el moment d'escoltar altres persones que conviuen amb aquesta realitat, que la sofreixen o que lluiten per canviar-la. Aquestes persones treballen en associacions i organitzacions no governamentals i, a més, són un magnífic model per al nostre alumnat. És també el moment de trobar en la lectura, testimoniats, propostes i solucions.

Aquesta dinàmica evita la comoditat de l'espai comú on es resguarden els agressors i les agressores, però sobretot l'alumnat espectador, que no s'atreveix a actuar davant l'assetjament.

I, finalment, una vegada que són conscients que poden canviar el món, és el moment de comprometre's per aconseguir-ho. I això transforma no sols el món, sinó principalment els protagonistes d'aquesta aliança. Quan tens com a meta ajudar algú o resoldre un problema, es desactiven els mecanismes de l'ètica de l'odi: egoisme, violència i guerra. Apareix, llavors, la musculatura de la pau i la no-violència.

Quan hi ha perill d'assetjament, el professorat i les famílies no poden tampoc mirar cap a un altre costat. Les comunitats educatives han d'estar actives permanentment en la generació de processos de millora de la convivència. Per tant, la celebració del Dia Escolar de la Pau i la No-violència no pot ser una cosa puntual, sinó l'oportunitat per renovar el nostre compromís amb una manera de ser i d'estar al món de tots els dies del curs.

De monstres? Només en contes!

jolibre